

KIADÓ HIVATAL:

Sáikes Antal könyvnyomdája
hova az előfizetési pénzek,
hirdetések és minden a ki-
adóhivatalt érdeklő közle-
mények küldendők.

Műiltérben egy sor
közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutanyos
szon vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASGAI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre . 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr

SZEKESZTŐSÉG:

Beliczey-ut 4. szám
hova a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok nem
adatnak vissza

Hivatalos közlemények.

144 Szarvas nagyközség előjárótól.
III. 1898.

Hirdetmény

A szarvasi járási főszolgabíróság 83/98. számú rendelete folytán közhírré tétetik, hogy az 1877 évben született I. korosztálybeli állítás kötelesek sorshuzása f. évi február hó 1-ső napján d. e. 8 óraker Szarvas község tanács-termében fog megejtenni.

Felhivatnak ennél fogva az állításkötelesek hogy a mondott időben és helyen tisztán öltözködve bot nélkül pontosan jelenjenek meg.

Szarvas. 1898. január 8.

Az előjárók nevében:

SALACZ,
jegyző.

272 Szarvas város előjárótól.
1898

Hirdetmény.

A nagymélt. honvédelmi miniszterium 16.500/91 számú rendeletének 3 §-a alapján felhivatnak a községbeli lótulajdonosok, hogy a

birtokukban levő lovakat és terherhordó állatokat 1898 év január hó 31-ig napjág alólírott községi előjáróságnál a községi rendőrség helyiségében ott e célra kiszolgáltatandó úrlapon jelentsek be.

Azon lótulajdonosok, kik lovaikat a kitűzött határidőn belül bejelenteni elmulasztják az idézett miniszteri rendelet alapján a járási közigazgatási hatóság által a községi szegény alap javára minden ló után 10 frtig terjedhető bírsággal büntetendők és lovaiknak utólagos bejelentésére kötelezendők.

Az évi bejelentés alól fel vannak mentve:

1. Az ő Felesége és a felséges uralkodó ház tagjaink udvartartására szolgáló lovak.

2. Az állami lötenyésztési intézetek lovai.

3. A katonai igazgatás lovai és a tényleg szolgáló katonai tisztek azon saját lovai melyek re szolgálatuk ellátására szükségük van,

4. A nemzetközi szerződések szerint felmentett lovak.

Kelt Szarvason. 1898. január 11.

Az előjárók nevében:

S A L A C Z,
jegyző.

9887. ikt.
1897

Hirdetmény.

A hadmentességi díj alá tartozó egyének által tendő bejelentések tárgyában.

1898. évi febr. hóban tartozik az ki:

1. mint hadiszolgálatra alkalmatlan az állítási lajstomból töröltetett;

2. mint fegyveres szolgálatra alkalmatlan, fegyver képtelennek nyilvánított.

3. a katonai szolgálatból oly testi fogyatkozás miatt bocsátott el, mely őt keresetképtelenné nem tette, s mely nem a katonai szolgálat teljesítésének következménye,

4. az 1868. LX. t. c. alapján mint családfentartó felmentett és az 1879. évi VI. t. cz. életbelépte után is bármely okból föl nem avatott,

5. külföldre költözési engedélyt nyert, és hadmentességi díj fizetési kötelezettsége még tart, a községi előjáróságnál (város adóhivatalánál) hol állandóan tartozkodik az e célra szolgáló nyomtatványon,

a. polgári állását,

b. lakását

c. ama sorozójárás illetőleg község nevét melyben a hadkötelezettség alól mentesített,

d. azt az évet, melytől fogva a fölmentés számitandó bejelenteni, és

e. a reá esetleg ama családfőre, kinek családjához tartozik a megelőző 1897. évben állandó lakhelyén esetleg más községben is kivetett egyenes államadók összegét hitelesen kimutatni.

Ezen kívül tartozik:

f. az a véd — illetve díjköteles kinek hadmentességi díját a törvény 11 §-a értelmében a munkaadó fizeti a munkaadó nevét és lakását bejelenteni.

Ezen adatok bejelentésének elmulasztása az idézett törvény 20 §-a értelmében a kirovandó hadmentességi díj három egész hatszoros összegének megfelelő pénzbírságot von maga után.

Ha a munkaadó személyében az alatt az idő alatt mely a bejelentés beadása és díj esedékességének napjai (az év október hó 1.) között lefolyt változás állott be eme változást a díjköteles az 1883. évi IX. t. cz. 4 §-nak

TÁRBUZA.

Párbaj-Codex.

CLAIR VILMOS könyvéről.

Azok, akik eddig Magyarországon a párbajjal s általánosan a lovagias ügyekben irányadó szabályokkal fontos elvekkel közelebbről foglalkoztak, sajnálattal tapasztalhatták, hogy bizony a magyar könyvpiaczon olyan könyv, amely az egyes esetekre kiterjeszkedőleg szakszerűen kodifikálja a lovagias ügyek elintézésének s ezzel szorosan összefüggőleg a párbajnak irányadó szabályait — nem jelent meg. A Chappon és Bolgár könyvei hasznos és megbízható munkák a maguk nemében, de sem nem oly bővek, sem nem oly általánosságban mindenre kiterjeszkedők, mint Clair Vilmosnak a jeles írónak és a budapesti társaságban évek óta elismert párbajtekintélynek Párbaj-Codex című munkája, amelynek alig néhány hónap alatt már a harmadik kiadása forog közökén. Olyan irodalmi és társadalmi siker ez, a milyennel más könyv Magyarországon aligha dicsekedhetik.

Clair Vilmos könyvét első sorban kiválóan jellemzi békés tendenciája. Minden ügyben, ahol a lovagias elvek sérelme nélkül, a békés elintézés lehetséges, a Párbaj-Codex ezt választja, nem állva a fegyveres elégtételadás elkerülhetlenségének rideg álláspontjára. Ezért hasznos munka, a társadalom szempontjából, a Clair könyve. Eddig bizonytalanság uralkodott igen sok esetben. A segédek legjobb akaratuk mellett sem tudtak eligazodni egy-egy komplikáltabb ügyben a párbaj

előkészítésénél; ha azután ez végre-valahára nehezen sikerült is, eltérő nézetek, különböző felfogások uralkodtak a párbajozás módja, a felek felállítására, a segédek hatásköre, jogai és kötelezései tekintetében. Főérdeme a békés tendencia mellett az új Párbaj-Codexnek, hogy e bizonytalanságokat eloszlatja, s ahol a kodifikálandó anyag a paragrafusok szűk és inkább általánosságokra, mint egyes esetekre kiterjeszkedő korlátai közé nem fért, ott világos szakavatottságról, nagy élettapasztalatról és főleg becsületbeli ügyekben nyilatkozó férfias érzéstől tanuskodó magyarázó jegyzetek kísérik a szöveget. Becses részei ezek az egyes komplikált esetekre vonatkozó gloszák a párbaj-codexnek. Telve vannak szubtilis, finom megkülönböztetésekkel, érthető, logikus, világos utasításokkal.

A kitűző forrásokra is részletesen kiterjed a szerző figyelme. Hiszen mily sokszor történik, hogy a legkisebb formalitás is döntő fontossággal bír, akár a társadalom, akár a törvény előtt. Figyelme kiterjed a formásokra, de nem helyezi azokat előtérbe, hanem mindenütt hangsúlyozza és főhelyre állítja azokat a lovagias elveket, amelyek az egymással szemben álló elveknek, kell, hogy a becsületbeli ügyekben irányt szabjanak.

A gyakorlati életben, különösen azoknál, akiket szűkebb körű törvényeink egyenesen utalnak arra, hogy minden rajtuk esett sértésért lovagias uton kérjenek elégtételt, valóságos nélkülözhetetlen munka lesz ez a Párbaj-Codex.

Hányszor akadtak fenn a tárgyaló segédek példái a párbajképesség fogalmának meghatározásán? Clair Vilmos a párbajképesség megítélésében a társadalom

elfogadott szabályait teszi irányadókká. „Nem szabad engedni — írja — hogy éretlen gyermekek megvívjanak, de viszont azt sem lehet kimondani, hogy csak bizonyos életkor, vagy érettségi bizonyítvány jogosít a lovagias társadalomba való belépésre.“ A párbajképesség kritériumául a sértések mérlegelésére és megítélésére megfelelő férfias érettséget kívánja meg attól aki a becsülettel összeférhetetlen cselekmény miatt, bírói vagy becsületbírói ítélettel megbélyegezve nincsen.

Ez csak egy példája a finom megkülönböztetésnek a törvényhozói körültekintésnek és tapintatosságának, amelylyel a szerző a paragrafusok megszerkesztésénél eljár.

Szigoruan megállapítja a sértés fogalmát. Minden szó, irás, rajz, szándékos mozdulat, vagy ütés, amely a társadalmi életben egymás iránt kötelező gyöngédséget, az önértet vagy a becsületet támadja, sértést képez. (II. 8. §.)

A sértés ezerféle árnyalatai, fokozatai közül három főcsoportot választ ki: 1. az egyszerű sértést, 2. a gyalázást, 3. a tetteges bántalmazást.

Érdekes megjegyzése az, hogy lovagias ember általában nem vetemedik tettelegességre. Kimondja azt is, hogy egy és ugyanazon sértésért csak egy elégtételt lehet követelni. Részletesen foglalkozik a sértett fél jogaival és a sértő fél kötelezéseiivel, Tizennégy paragrafuson keresztül tárgyalja a kihívás elveit és formalitásait s itt teszi azt a szép és igaz megjegyzést, amelynek tulajdonképen a párbajképességről szóló fejezetben lett volna a helye, de azért itt is helyt áll: „Ha a kihívó katonatiszt, annak párbajképessége kétségbe nem vonható s így kihívása sem utasítható vissza.“

3 ik pontja értelmében ott, a hol az első bejelentést tette szintén bejelenteni köteles.

Azon díjköteleseknek, kik állandó lakhelyükön kívül másutt adóval megróva nincsennek, megengedtetik, hogy a községi elöljáróság (városi adóhivatal előtt személyesen megjelenvén, vallomásukat ugyanott tollba mondassák, de ha tenni elmulasztják, a fentebb említett pénzbírság ellenük teljes szigorral fog alkalmaztatni.

Kelt Szarvason, 1898. január 21.

Az elöljárók nevében:

Salacz.
jegyző.

Bankó György,
t. bíró.

Társadalmunk.

A fejlődés korát éli a magyar nemzet. Fő, forog benne az őserő, s a nemzeti lényeg alakulása még nem bevégezett tény, hanem csak a vegyi folyamat egy átmenő állapota. A szerves és szervetlen anyagok még erős különválásban vannak; az egyik leülepszik a fenekére a másik csomósodva uszkál a folyadékban, a harmadik réteg a felszínre csap föl s ebből is habzó, tajtékzó fehér anyag válik külön, mely ki csap az üst szélein s mint gőz keresi a távolságokat...

Ez a kép erősen szimbolizálja a magyar társadalmi állapotokat mostanában.

Sehol a világon nincs olyan tagolt állapotban a nemzetiség, sehol a világon annyi balfelfogás, annyi előítélet, annyi türelmetlenség nem nyilatkozik meg a társadalomban, mint minálunk.

Majonem olyan színe van a dolognak nálunk, mintha visszafelé haladnánk a középkor századaiba; mintha nem is hallottunk volna még az egyenlőség, a testvériség martiroktól szentté avatott tanairól.

Az ősnemes csak lóhátról beszél a köznemesrel, ez meg csak kis ujját nyújtja az ujonnan nemesített polgárnak. Emez pedig kiemelkedni érzi magát a polgári osztályból és kegyelmet gyakorol az értelmi osztály iránt, ha szóba áll vele. A lateiner felesége lenézi a kereskedő nejét, ez meg az iparost, a ki viszont talál egy nálánál még alacsonyabban álló népreteget, melylyel fölényét éreztesse.

Ez a létra másképp alakul, a mint vallási és felekezeti szempont, vagy vagyoni állapot képezik a hátság fokozatait, a melyen az emberek kapaszkodnak, vagy lebzselnek. Mert

Néhány rövid, szigorú megjegyzés után, amelyek a párbajgyerekekre vonatkoznak, átér a segédekre s azok kötelességeire. Véleményünk szerint a könyvnek ez a hatvan szépen kommentált, logikus paragrafus képezi a munka ténypontját, s ez az a passzus, ahol a szerző hosszú élettapasztala, finom ízlése és a lovagias ügyek elintézése körül szerzett évtizedes gyakorlata érvényre jut.

Pontosan meghatározza, hogy kik nem lehetnek segédek és szabályokat ad a segédeknek a tárgyalás módjára nézve. Szigorúan lelkükre köti, hogy „minden lehető kövessenek el, hogy az ügy, hacsak lehetséges békés uton s mind a két fél részére becsületes módon nyerjen elintéztet, akár találják szükségesnek a párbajt akár nem.” Kijelöli, hogy mely esetekben van hivatva dönteni a becsület, párbaj, vagy fejezverbírság, mikor szakíthatják meg, sőt mikor kötelessége a segédeknek — még életük veszélyeztetésével is — megszakítani a párbajt.

Könyve második részében magukról a párbajokról szól a szerző. Sorba veszi a kard, vitéz és pisztoly-párbajokat, amely az utóbbiaknak hat nemét különbözteti meg s kodifikálja részletesen. A harmadik részben a kivételes párbajokat írja le, jó eleve kijelentve, hogy ezek a kivételes párbajok a lovagiaság fattyuhajtásai és hogy senki sem köteles, még ha a legsúlyosabb sértést követte is el, kivételes párbajt elfogadni. Végül a negyedik részt a becsületügyi bíraskodásnak szenteli, utasításokkal a bíróságok megalakítására és működésére nézve s függelékkel a jegyzőkönyvekről.

Ezekben végzett a párbaj- és becsületügyi szabályok anyagának kodifikálásával, s miután a bevezetés-

nem okvetlenül szükséges, hogy valaki maga szerezzé a vagyont ahhoz, hogy kisebb vagyónú polgártársait lenézzé, s nem okvetlenül szükséges, hogy valaki abban a hitben születésék, a melyben él azért, hogy az egyik vallás felekezet nyilvánosan lesajnálja a másikat s meggunyolja lelki meggyőződéseit.

Ezekből a nyilvánvaló ferdeségekből származik minden nyomorúságunk, minden társadalmi veszedelmünk.

A mig nem lesz egyöntetű, erőteljes nemzeti irányu magyar társadalom; a mig az osztályok egymással csak ujjhegygyel érintkeznek s üres léhaságok képezik a boldogulásnak egyetlen alkatelemét, addig nem fog eloszlani az a sivárság, mely most a társadalmi cselekvést törpévé bénítja s valósággal a porba sújtja a haladás iránt való vágyat.

Ha a karriérhez manapság elégséges egy czimmerrel himzett zsebkendő, vagy aranysegélyű cvikker, akkor minek csodálkozunk az igazi erőteljes tehetség, az ambíció és önértzet háttérbe szorulásán. A hatalmas tudós, akit a nemzeti géniusz nemzedékek átalakítására predesztinált, félre fog állani a tudós szerénységével, mihelyt a küzdőterem egy cifra üres és léha uracsával kell összeütköznie.

A tehetség az erő sohasem állhat az akarnokság mellé, mert kerüli az összehasonlítást, mely ugy lehet, hogy külsőleg a hátrányára üthet ki. Egy úr, a kit tetőtől talpig a borbély, a szabó meg a suszter jó ízlése állított a terem közepére, a fölületesen szemlélő előtt valóságos remeke az embernek ahhoz a zseniális emberhez képest, a ki nem fordított elég gondot a nyakkendőjére és a frizurájára.

De a társaság azért mégis a jó frizurát és az ügyesen kötött nyakkendőt tünteti ki, az az szerelmesebb az ügyes borbélyba, mint az emberi képességekre s az ember értékét képező tehetségekre.

Ezért van aztán, hogy ha a nemzeti társadalomhoz, az erős, egységes, hatalmas nemzeti társasághoz szólunk, hát nem jelentkezik senki, üres pusztában kiáltunk, mert a nemzet éppen azok nem képezik, nem képviselik erőteljesen, a kik azt hiszik, hogy csakis ők és egyedül ők képezik a nemzeti erőt.

Ennek pedig meg kell változnia rövid időn.

ben részletesen megírta a párbajnak, mint egészen az ókorba visszanyúló intézménynek történetét, a könyv végén a párbajok fejlődésének nagyfontosságú tényezőivel, az egyes államoknak a párbaj ügyében hozott törvényeivel foglalkozik, Sorba veszi az európai államokat amelyek közül jelenleg a magyar, osztrák, német, olasz, orosz, belga és svájci legislatura tekinteli önálló vétségnek a párbajt. Az amerikai Egyesült-Államok, sőt Angolország is egyszerű gyilkosságnak, vagy legjobban esatben is szándékos emberölésnek minősítik a halállal végződött párbajokat.

Egyezőval Clair Vilmos Párbaj-Codex régi, nagy hűzogat pótol. Hiszünk is, hogy hamar el fog terjedni a magyar társadalom ama rétegében, amely fejezverrel a kezében áll helyt, ha sért vagy ha megsértetik. De érdekes és tanulságos olvasmány azoknak is, akik megakarják ismerni a párbajok történetét, fejlődését, mai állapotát s mindazokat az igen különböző szempontokat, amelyek szerint az európai államok törvényhozásai a párbajt megítélik.

Mely pszichológiával, erős logikával van megírva és mindenek fölött korrekt tanácsokat ad az új Párbaj-Codex, világos tanúságot tesz arról, hogy ámbár nagy nehézséggel jár a lovagias szabályainak paragrafusokba való szorítása, Clair Vilmos sikeresen oldotta meg feladatát.

A könyv minden nagyobb könyvkereskedésben, a szerzőnél (Budapest, VIII., Üllői-ut 22.) vagy postai uton a Budapesti Népkiadóhivatala utján is kapható. Ára ajánlott küldéssel 1 forint 50 krajczár.

Molnár Ferenc.

Azt hisszük, hogy az a vegyi folyamat, mely az üstben most folyik, a közel jövőben fog elérkezni ahhoz az időponthoz, a mely a benne forrongó folyadékot egyöntetűvé, egyforma vegyületté főzi s kidobja magából a salakot, a felszínen úszó s csak üres buborékokból álló habot.

Az egyöntetű, az együttérző, az összetartó, igazán magyar társadalom fogja átvenni a nemzeti missziót, mely még betöltésre vár, hogy szilárdan ellentálló bástyáit építse meg a magyar nemzet jövőjének.

Csak ne keressük azokat a hajszálvonalakat, a melyek elválasztanak bennünket, hanem lássuk meg azokat a nagy érdekeket, a melyek követelik azt, hogy összetartsunk.

Akkor lesz magyar nemzeti társadalom.

Ujdonságok.

— **Jótékonyezelő estély.** A szarvasi tanító-egyesület f. 1898. évi febr. hó 5-én az „Árpád szálló” dísztermében saját pénztára gyarapítására Adám Rózsa tanítóképző intézeti zenetanár vezetése mellett színi előadással egybekötött, *monstre hangversenyt* rendez, s reá a n. é. közönséget tisztelettel meghívják a rendezők. **Műsor:** 1.) Egyveleg: Verdi „Attilla” című operájából. Irta Adám Rezső. Előadja a helybeli műkedvelőkből alakult nagy zenekar, nyomint: Dr. Mázor Elemér és Schiff Izidor urak 1. s. hegedű, Horváth Aladár, Adám Sándor 2. od. hegedű, Gaál Károly, ifj. Gaál Károly viola, Salacz Aladár gordonka, Saskó Samu nagybőgő. Fertig Alajos fuvola, Balog János, klarinét Lehoczki Pál és Gerhádt György trombita, Marosán János posauna, Rohoska Géza, Rohoska Béla, Brózik Károly és Rohoska Jenő zongora, Brózik Lajos harmonium, Papszász Gyula nagydob, Ridegh János cinella, Bobus Elemér kisdob, Szik Gyula triangulum. 2.) Ezt követi: Az angyal. Vigjáték 3 felvonásban, irta Rosen Gyula, fordította Adám Rezső. Szereplők: Moravcsik Józsefné, Benka Jolán, Eszes Ilka, Adám R. Saskó Samu, Udvardy Sándor, Ridegh J. és Molnár J. 3.) Az első és második felvonás közben „Loin du Bal” Gilettől, átírta Adám Rezső, előadja a fenti zenekar. 4.) A második és harmadik felvonás között „A hegyi manók” vegyeskarra irta Adám Rezső. Zenekari kíséret mellett előadják: Benka Jolán, Benka Ilka, Dérczy Ella, Eszes Ilka, Holézi Etel, Holézi Gizella, Holézi Jeanette, Jancsovic Teréz, Józsa Jolán, Józsa Ilka, Kis Irén, Lászlóffy Blanka, Lászlóffy Rózi, Marsal Emilia, Marsal Ilka, Mihálfi Emma, Nagy Blanka, Réthy Bözsike, Stein Matild, Szőke Rózsika, Demcsák József, Földváry János, Gaál Sándor, Grosz Lambert, Korik János, Papszász Gyula, Schlosser János, Csornák János, Dankó Samu, Simkovic Pál, Ridegh János, Molnár János 5.) Záradékal a vigjáték végén „Induló” Xylophonra átírta Adám Rezső. A zenekar kísérete mellett előadja Benka Jolán, Benka Ilka, Eszes Ilonka, Józsa Jolánka, Lászlóffy Rózi, Mihálfi Emma és Szőke Rózsika. (A xylophonokat Schlosser János úr helybeli asztalos készítette.) Helyárak: Körszék 1 frt. Zártszék 80 kr. Állóhely 50 kr. Karzat 30 kr. Diákjegy 25 kr. Felülfizetéseket hirlapilag köszönettel nyugtáznak. Jegyok válthatók: Molnár János tanítónál és Deutsch Ármin úr divatárú kereskedésében, este pedig 7 órától a pénztárnál. Az előadást tánc követi.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter a szarvasi anyakönyvi kerülethez Salacz Ferencz, tb. szbírot nevezte ki anyakönyvvezetővé.

— **Eljegyzés.** Urbanek Nándor, szentandrási takarékpénztár vezér igazgatójának bájos és kedves leányát Bertát eljegyzé György János ez előtt szarvas jelenleg brassói postatiszt. — **Bálintffy Jenő** kondorosi vasut állomási előjáró eljegyzé Rieger Zelma kisasszonyt, okleveles tanítónőt Ziegenhals Porosz siléziából. — **Csapó Soma** fiatal kereskedő január 27-én eljegyezte Szüle Mariska kisasszonyt, Szüle Kálmán tekintélyes iparos szép és kedves leányát. — **Városunk** szülötte, Dr. **Glaser Jakab** felső isői orvos e héten jegyezte el Reine Dávid pécskai tekintélyes kereskedő szép és kedves leányát Etelkát. Gratulálunk.

— **Az ipari árúcsarnok** terveit most érkeztek le a kereskedelmi minisztertől. A miniszter a tervet egészen átdolgozta, s az eddig engedélyezett 4000 frnyi segélyt 6497 frt 83 kr-ra emelte fel. Az építkezés sürgősen lesz végrehajva, úgy, hogy az még a nyár folyamán rendeltetésének átadható legyen.

— **Szép ajándék.** A kondorosi kaszinót Borsódy József kereskedő megajándékozta 140 kötetre menő

szép irdalmi könyvtárral, s így megvetette alapját a rég óhajtott könyvtárnak.

— **Vadászat.** Derczy Ferenc és Reiner Béla kondorosi közös vadászterületén szép sikertű vadászat volt a mult csütörtökön.

— **Pénztárvizsgálat.** A szarvasi takarékpénztár felügyelő bizottsága f. hó 19—25 ig tartotta évi szám vizsgálatát, mely alkalommal az ügykezelés minden ágában pontos és lelkiismeretes vezetést tapasztalt. — A forgalom ismét előnyösen emelkedett, amennyiben immár haladja a tíz milliót. Osztaléku részvényenként 7 frtot fog adni, ha a febr. 17 én tartandó közgyűlés helyben hagyja a választmány ajánlatát.

— **Bizottsági ülés.** A helybeli fogymn. felügyelőségének kis bizottsága f. hó 29 én tartott ülésében elintézte a tandíj- és alumnemkedvezményekért folyamodó tanulók kérvényeit, letárgyalta a tanítóképző vizsgálatára vonatkozó szabályokat, s felbírálta a „Tanulói segélyegylet” alapszabályait.

— **Ki lesz a szarvasi szolgabíró?** A napokban a szarvasi járás megyebizottsági tagjai K o n t u r József elnöke alatt gyűlést tartottak, melyen lelkesedéssel és egyhangu akarattal a járás S a l a c z Ferenc t. szolgabírót jelöli. Nagy lelkesedéssel hangolta az értekezletet, midőn K r e s m á r i k János dr. szarvasi főszolgabíró emelt szót s mint a jelöltnek főnöke a legmelegebb dícsérettel emlékezett meg ífi. S a l a c z Ferencről, a ki hivatalában kifejtett buzgalma, értelmessége és szorgalma által eddig is a legnagyobb mértékben vívta ki elismerését. A megyebizottsági tagok az egyhangú jelölést a megye törvényhatósági tagjaival jegyzőkönyvi kivonatban tudatták.

— **Hálózás.** Városunkban általánosan ismert özv. M ü l l e r Károlyné hosszú szenvedés után folyó hó 26 án meghalt. Temetése nagyrészt mellett január 28 án ment végbe. Béke poraira.

Díjnak strike. Egyik szomszédos községnél alkalmazott díjnyak napidíjára képviselőtestület a napokban aként állapította meg, hogy a téli hónapokra 80 krt, a nyári 5 hónapra pedig 1 frtot kapnak. Vasárnapra pedig napdíj nem jár. Ezen fizetés megállapítás in lokai a következők: A téli hónapokra azért kapnak kevesebbet, mivel akkor a községnél élvezik a fűtést s világitást, s rövidebbek a napok, kevesebbet is dolgoznak, nyáron pedig a napok hosszabbak többet dolgoznak. — Vasárnap munkaszünet akkor nem járhat fizetés sem. — A díjnyak erre nem apelláltak, hanem egyszerűen beszüntették a munkát mindannyian, úgy hogy a község munkaerő nélkül maradt. Mit volt mit tenni az érdemes községnek, mint e S a l a m o n i bölcsességgel indokolt határozatot megváltoztatni, s a díjnyak fizetését 1 frtban megállapítani.

— **Bartóky József dr. osztálytanácsos.** Még egy éve sincs, hogy Békés megyének, itt a megyében minden vonalon népszerű főjegyzőjét a földmivelésügyi miniszteriumba osztálytanácsosi címmel titkárrá neveztek ki. — már is a jól teljesített derokas munka, a mit Bartóky dr. új állásában kifejtett, a legfelsőbb helyen is elismerést talált. Azzal egyidejűleg, hogy a munkás törvényt ő Felsége szentesíti arra a férfura gondol, ki azt a javaslatot készítette s őt — miután a földmivelésügyi miniszteriumban minden osztálytanácsosi állás ez időszert le van töltve — számfelüti osztálytanácsosá nevezte ki. A kinevezésnek ez a rendkívüli alkalma, hogy megüresedett állás hijával léptetik elő Bartókyt valószínűs osztálytanácsosá fölöttébb emeli az előléptetés értékét s egyben jelzi, hogy mérvadó körök mennyire méltatják B a r t ó k y József dr. kiváló munkaerőjét és tudását. A legnagyobb örömeinkre szolgál, midőn a jellemez, becsületes és a közügy szolgálatában kifejtett sikeres munka ilyen elismerést, ki-tüntetést nyer.

— **Nyilvános köszönet.** Mindazon ismerős, jóbarát és rokonnak, kik felejténetlen nóm temetésén jelenlétükkel fájdalommat enyhíteni óhajtották, fogadják e helyen hálás köszönetemet. Szarvas, 1898. jan. 30 án. Rohoska Pál.

— **Szegénységi bizonyítványok.** Igen gyakran merülnek fel panaszkok, hogy a hatóságok a szegénységi bizonyítványok kiszolgáltatása körül a legnagyobb elnézéssel járnak e mindennapi dolog, hogy oly egyének részére is állítanak ki vagyontalansági bizonyítványt kinek anyagi helyzete azt nem igazolja. Ilyképpen történik, hogy nemcsak az államot károsítják, de bizonyos segélyezések, kedvezmények, ösztöndíjak tulajdonképeni rendelkezésektől elvonattak. E visszaélések megszüntetésére a belügyminiszter szigorú rendeletet bocsájtott ki, melyben felhívja a hatóságokat, hogy a szegénységi bizonyítványok kiállításánál a leglelkismeretesebb körültekintéssel járjanak el.

— **75,000 korona értékű** az Eugen herceg szoborlított főnyereménye. Tisztelt olvasóinkat figyelmeztetjük, hogy a húzás február 11 én lesz.

— **Photoplasztikon.** Az eredeti Edison színház (photoplasztikon) tulajdonosa a hét folyamán városunkba érkezik, hogy nálunk is bemutassa az általánosan dícsért élőfényképeket.

— **Betiltott „privát.”** W l a s s i c s Gyula közoktatásügyi miniszter nagy meglepetésben részesítette a tanárokat, amennyiben köriratában betiltotta a k ü l ö n ó r á k adását. A fővárosi és vidéki tanároknak egyik főjöveldelme volt a magántanítás, mely től most elcsenek. A minisztert e lépésre az a körülmény indította, hogy sok helyütt túlságba megy a privát órákkal üzőt visszaélés.

A letagadott váltó. Ez eset szarvasi. M i l o s z v a d s z k y György a lengyel nevű szarvasi polgár aláírt egy jóbarátjának 300 frtos váltót s mivel a cím bora nem fizetett, őt keresték. Ő úgy kívánt segíteni a bajon, hogy letagadta a váltó aláírását s megesküdött a szarvasi járásbíró előtt, hogy bizony ő a nevével sohasem írta ama váltóra. Ezért a gyulai törvényszék hamis esküért fogta bűnpörbe. És nagy bajba került volna a szarvasi polgár ha s napokban tartott végtagyaláson ki nem sül, miként nem mutatták föl neki a váltót és ő nem emlékeztet arra micsoda váltóról van voltaképpen szó, — megesküdött. Így aztán fölmentették.

Békés megye méhészeti statisztikája a földmivelésügyi miniszter által összeállított hivatalos kimutatás szerint az 1896-ik évben a következő volt: Kiteleltetett méheslád mozgó szerkezetű kaptárakban 2446, közönséges köpükben 3888, 1896 őszén volt méheslád mozgó szerkezetű kaptárakban 3467, közönséges köpükben 4952, összesen 8419. Méz termeltetett 1895 ben 215. 1896 ban 885 métermáza, a méz értéke volt 1895 ben 6470 frt. 1896 ban 2050 frt. Viasz nyeretett 1895 ben 6470 frt. 1896 ban 2650 frt. értékű, viasz nyeretett 1895 ben 2379, 1896 ban 4435 kgr. Az összes méhtermékek értéke 1896 ik évben 30996,frt.

— **A kik babák akarnak lenni.** Figyelmeztetnek mindazok, kik a nagyváradi m. kir. babaképezdén az 1898 évi nyári tanfolyamra magukat állami segély mellett felvétetni óhajtják, hogy a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszteriumhoz címzett, keresztlevél, esketési, erkölcsi és szegénységi bizonyítvánnyal ellátott folyamodványukat 1898 febr. hó 5 ig alulírt igazgatóshoz küldjék be. Kelt Nagyváradon, 1898 január 20. A nagyváradi m. k. b á b á k é p e z d e i g a z g a t ó s á g.

— **Zih Károly** szentandrási tanító „H a z a r u l ó k” című — mint azt már ismertettük — a szocializmus ellen írt verses röpiratot, ezen röpiratból a vármegye 2500 példányt rendelt meg a munkások között leendő kiosztás végett.

— **Gazdák és munkások gyűlése.** A folyó hó 29 ére egybehívott gazdák és munkások értekezlete — az aratási és cséplési munkálatok biztosítása tárgyában — tegnapi tartott meg a volt Bárány vendéglő nagy termében. — Ugy a gazdák mint a munkások igen nagy számmal vettek részt az értekezleten. Az értekezlet azonban a munkások túlkövetelése miatt nem vezetett a várt eredményre. Részletesebben az értekezletről jövő számunkban fogunk beszámolni.

Egy est reminiscenciái.

Kivül csipős hideg . . . fű a szél . . . havazik . . . brrr . . . most is borsodzik a hátam, ha e rossz időre gondolok . . . Bent jól fűtött szoba . . . csupa rózsaszín . . . majd szépen megterített asztalok . . . végre jingert csiklandozó étel szag, hozzák a sok jó ennivalót.

Ime, mily nagy az ellentét! A külső világ ridege önkénytelenül is a magányt juttatja eszünkbe, hol az ember még csak beszélni sem tud mással, hol kénytelen önmagának élni és ha csak valami más dolga nincs, kénytelen folyton önmagával foglalkozni. — Ezzel szemben a családi élet melege eloszlat minden bűt, folyton jókedvben tartja az embert, a társadalmi erőnyeket fejleszt sít. stb.

Ily gondolatok foglalkoztatnak most, a midőn eszembe jut, hogy azon bizonyos este csunya hideg időben, átfázva léptem be a barátságos szobába, hol bár még vaczogott a fogam, bár ujjaim még dermedtek voltak és bár még borzongatott a hideg, mégis mindjárt jókedvű lettem. Nyomban elfeledtem, hogy még az előbb egyetlen tervem csak az volt, hogy a hideg elől meneküljek és siettem a nekem nyújtott jobbokat elfogadni. — Majd belépünk a másik szobába, hol a kellemes várágillat kedélyünket egészen felfrissíti.

A házi kisasszony üdvözlő hangja, úde frissesége, édes mosolya mindannyiunkat felvillanyoz, jól eső érzés tölti el keblünket és a csúf telet elfeledve, egy-

szerre a rózsás tavaszt látjuk előttünk. édenben hisszük magunkat.

És a merre csak lépked házi kisasszonyunk bájos alakjával, jó kedvével, talpraesett mondásaival, mindenütt jókedvre hangolja a társaságot, magára vonja, lekötö a figyelmét és ha nem is „Ó” volna az est ünnepeltje, a hangulat megteremtésében, a jókedv fontartásában az esetre is csakis „Ó”t illetné az érdem. — Hát mikor az „Ó” tiszteletére gyűlt össze a társaság? Dicsőfény övezi homlokát, mindannyiunk keblét öröm tölti el és igaz szívvel kiálltjuk mindannyian: „Éljen Ó”.

Kívül még mindig nagy hideg van . . . még mindig süvit a szél . . . bent pedig cigányszó mellett az est ünnepeltjének legkedvesebb dala hallszik:

„Asszony, asszony az akarok lenni

Ebben nekem nem parancsol senki” . . .”

M.

KÖZGAZDASÁG.

A baromfi köztenyésztés fejlesztésének fontosságáról.

Az ország közgazdasági életében az állattenyésztés általában és a baromfitenyésztés különösen oly fontosságúnak bizonyult, hogy a földmivelésügyi miniszterium az utóbbi években ezen mezőgazdasági ágazat fejlesztését különös és határozott támogatásban, sőt nagyobb anyagi áldozatokban is részesíti.

Baromfitenyésztésünk jóformán önmagától tehát a fejlődés természetes és legégszerűesebb útján már eddig is oly tekintélyes jövedelmi forrást biztosított az országnak, mely egyrészt nagy mérvénél és tovább fejlesztettségénél fogva, másrészt pedig azért, mert milliói a legszegényebb néposztály közt osztódnak szét, a legnagyobb figyelmet és gondot megérdemli.

Akkor tehát, midőn ezen tekintélyes és fontos jövedelmi forrást a keleti szomszéd államok versenyétől kell féltőnünk, midőn továbbfejlesztése csak a mezőgazdasági kormányzat további megfelelő beavatkozásától remélhető, ezen tenyésztési ágazatnak egyrészt az eddiginél nagyobb anyagi áldozatokkal, másrészt azonban ezeltudatos irányítással való támogatása igen kívánatos.

Örömmel konstatáljuk azonban, hogy a nagyobb anyagi támogatásról már a mult évi költségvetésben történt némi gondoskodás, a folyó évi költségvetésirányzat egybeállításánál pedig ezen közgazdaságilag oly fontos ágazat a megkívántató figyelemben részesült.

A mi pedig az országos baromfi köztenyésztés irányítását illeti, az nem a meglevő tenyészanyagok mással való felcserelésében, hanem egyedül a jelen tenyészanyagok kellő és minél egyenletesebben keresztülvihető átjavitásában állhat. Ez a cél pedig csak úgy érhető el, ha az országban minél többen fognak nemes vérű, különösen pedig plimouth, lángszhán és bráma, továbbá omdeni lud, pekingi kacsa és francia vagy bronz pulyka tenyésztéssel foglalkozni és ha az állam ezen válfajták tisztavérben való tenyésztésére az országban minél több pepineriát állít fel. Ezen tenyésztetekből aztán minden év őszén a feles számu tenyésztésre kiválóan alkalmas kakasok és gunárok össze volnának vásárolandók, s egyes vidékek községként vagy községcsoportonként ezen kakasokkal és gunárokkal ellátatnának, mi által az ott levő tenyészanyag javítása kedvezően befolyásoltatnék.

A köztenyésztés teljavitására alkalmazandó tenyészanyag beszerzésére az ország különböző helyen évente tartandó és díjazással egybekötött tenyészbaromfivásárok rendezésére igen alkalmas és kívánatos volna, s az ilyen vásárok megtartásának rendszeresítése nagyban előmozdítaná és tökéletesítené a fajtenyésztést, mert a tenyésztőnek kilátása lenne arra, hogyha jó állatot tenyészít, azt nemcsak egyes magánytenyésztő, de az állam is megveszi.

Bármint rendezze is a földmivelésügyi miniszterium az országos baromfitenyésztés fejlesztését előmozdító ügyeket, a fajbaromfitenyésztők bátran hozzáfoghatnak a folyó évben a fent elősorolt baromfifajták tenyésztéséhez, mert a szokásos őszi baromfivásáron a szép és jó tenyészanyagot nemcsak a magán tenyésztők, de másodsorban a földmivelésügyi miniszterium is megvásárolja. A mult évi fajbarombi kiállításán is közel 2000 frtos bevásárlást eszközölt a miniszterium.

Ezen tény magában véve is elég szép és biztató jel arra nézve, hogy a földmivelésügyi kormány az ország baromfitenyésztésének fejlesztésére igen nagy súlyt fektet.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő

S Z I K E S A N T A L

Üzlet átváltoztatás.

Üzlet átváltoztatása czéljából február 15-ig dűsan berendezett divatárú üzletben,
 női, férfi és gyermekcipők, férfi fehéreneműek gallér, kézzelő és nyakkendők
 gyári áron alól fognak árusittatni.

A tisztelt vevő közönség szives figyelmébe ajánlom üzletem e hirdelését.

Maradok alázattal:
WOLFFMANN MINA.

Eugen hercege szobor sorsjegyek

Huzás

utolsó előtti hét

Főnyeremény

75.000 korona érték

Sorsjegyeket 50 krjával ajánl:

Taiber Gusztáv,
 B.-Szarvas.

Hirdetmény.

Alólirott Szentesen a II. t. 12 számú házban és a szentes—szarvasi országút mentén lévő tanyámon — mely Szentestől 8 km. Szarvastól 20 km. távolságra van, saját gabonáimból főzött, tiszta, jóminőségű pálinkát méretek ki, kis és nagymértékben s igen jutányos áron, s pálinkáimat az utasok figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel

VECSERI LAJOS.

MEGHIVÓ.

A SZARVASI TAKARÉKPÉNZTÁR XXIX. rendes közgyűlése

folyó évi február hó 17-ikén délelőtt 9 órakor
 Szarvason, a takarékpénztár saját helyiségében fog megtartatni,
 melyre a t. részvényesek ezennel meghívotnak

A közgyűlés napirendje:

1. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság kiküldése.
2. Igazgatósági jelentés a lefolyt üzletévről.
3. Az 1897-ik évi zárszámadás és mérleg előterjesztése.
4. A felügyelő bizottság jelentése és ennek alapján a felmentvények megadása.
5. A tiszta nyereség felosztása s az osztalék megállapítása.
6. Helyettes v. igazgató és 5 igazgatósági tag választása 3 évre.
7. A választmány tagjainak megválasztása további 1 évre.
8. Netáni egyéb indítványok tárgyalása.

Kelt Szarvason, 1898. január 22-én.

Haviár Dani,
 társasági elnök.

A t. részvényesek értesittetnek, miszerint az 1897. évi zárszámadás, mérleg, kimutatások, leltárak és összes könyvek, továbbá az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések eredetben ki vannak téve közszemlére a takarékpénztár titkári helyiségében, hol is azok az üzleti órák alatt a t. részvényesek által megtekinthetők.

SZIKES ANTAL könyvnyomdája SZARVASON.

ELVALLAL MINDEN A KÖNYVNYOMDASZAT KÖRÉBE VÁGÓ MUNKÁKAT, UGYMINT
 DISZES SZÁMLÁK, JEGYZÉKEK ÉS TUDÓSÍTÓ LEVELEK.

ELJEGYZSI S ESKETSI KÁRTYÁK, IZLSÉS MEGHIVÓK S TÁNCZFRNDEK SZINES NYOMÁS VAGY ARA NYOZÁSSAL

ÉTLPOK, VÁROSI KÖZSÉGIHIVATALOS NYOMTATVANYOK

JEGYZKEK CZIM- ASZ TALI- és NVJEGYEK GYÁSZLÁPOK KIMU TATÁSOK IDŐSZAKI IRATOK stb

A „Szarvasi Lapok” kiadóhivatala, minden hazai hírlapra és regényre előfizett elfogad.